MOERDIJK

Raadsinformatiebrief

Aan	de leden van de gemeenteraad
Portefeuillehouder(s)	wethouder P.M. Joosten – Wesselius
Datum	30 april 2025
Onderwerp	Tekorten jeugdbudget 2024

Inleiding
Met deze brief informeren wij u over de toenemende financiële uitdagingen binnen het jeugdhulpbudget. Bij de jaarrekening 2024 is een tekort van 2,1 miljoen geconstateerd. De stijging van deze uitgaven kent verschillende oorzaken, zoals een groeiende zorgvraag, stijgende (zorg)kosten en een verminderd zicht op de cijfers.

Op basis van de actuele berekeningen komen we uit op de volgende cijfers:

Cijfers

Jaarrekening 2024	€ -2,1 miljoen tekort in de begroting*
Eerste bestuursrapportage 2025	€ 1,0 miljoen bijgeraamd
Kadernota 2026	€ 1,0 miljoen bijgeraamd

**op basis van huidige data, vooruitlopend op herstel dashboard Power BI*

Inhoud

Verschil tussen resultaat 2024 en begroting 2025
Hoewel de overschrijding van de jaarrekening 2024 nu vastgesteld staat op € 2,1 miljoen, wordt er voor 2025 en 2026 een lager bedrag, namelijk € 1,0 miljoen, opgenomen in de eerste bestuursrapportage 2025 en kadernota 2026. Het verschil komt voort uit het perspectief van diverse ontwikkelingen.

Op basis van inhoudelijke analyse van de data uit voorgaand jaar en voorspelling op inhoudelijke ontwikkelingen van dit jaar, kan een bedrag van € 1,0 miljoen worden vastgesteld voor zowel de eerste bestuursrapportage als kadernota. We werken hiermee met de feitelijke informatie en data die nu beschikbaar is. De overschrijding uit 2024 vraagt nader te analyseren onderdelen van het power Bi dashboard. Mochten hier afwijkingen in naar voren komen dan nemen we dit op in de tweede bestuursrapportage 2025.

Tijdens de tweede bestuursrapportage 2024 waren er nog geen feitelijke gegevens beschikbaar die aanleiding gaven om de jeugdhulpbudgetten bij te stellen. Het budgetteam heeft in deze rapportagecyclus, met behulp van het prognosemodel en op basis van de beschikbare gegevens, een analyse uitgevoerd. Op basis hiervan was er op dat moment geen reden om het budget aan te passen.

Toelichting overschrijding 2024
De jaarcijfers van de jeugdhulpbudgetten in gemeente Moerdijk laten in 2024 tekorten op de begroting zien. De stijging van deze uitgaven kent verschillende oorzaken.

Stijging aantal jeugdigen in zorg
We zien ook dit jaar weer een stijging in het aantal jeugdigen met een jeugdhulpvraag. Dat zijn er ruim 60 meer ten opzichte van 2023. Als gemeente hebben we een jeugdhulpplicht, dit houdt in dat we passende hulp moeten financieren wanneer een gezin een hulpvraag heeft. Het totaal aantal voorzieningen in niet vrij toegankelijke zorg stijgt mee met ruim 70 meer ten opzichte van 2023. Daartegenover staat een daling van het aantal jeugdbeschermings-maatregelen met 24 ten opzichte van 2023.

Verzwaring problematiek
Het totaalbeeld geeft een aanhoudende verzwaring binnen de jeugdhulpvragen (scheidingscasuïstiek, langdurige schooluitval, complexe GGZ-problematiek) en we betalen steeds hogere tarieven om continuïteit van zorg te garanderen. Dat geldt zowel voor gecontracteerde als niet gecontracteerde zorg (maatwerk).

Bewegingen binnen jeugdhulpaanbod
De opgave voor de afbouw van gesloten jeugdzorg is een wenselijke ontwikkeling, maar geeft wel een stijgende vraag op duurdere (maatwerk) woonzorgvoorzieningen zoals leefgroepen, gezinshuizen en pleegzorg en deze zorgvormen zijn schaars. Ook de kortere looptijd in de jeugdbeschermingsketen, vraagt om een intensiever en verstevigd aanbod van gezinsgerichte jeugdhulp, wanneer de ondertoezichtstelling en/of uithuisplaatsing wordt beëindigd. Daarnaast waren er onvoorziene kosten door liquiditeitsproblemen bij zorgaanbieders, waaronder het faillissement van zorgaanbieder Conaction.

Verlies van GRIP op de cijfers in 2024
Voor het monitoren van de jeugdbudgetten heeft team Jeugd een power Bi dashboard ingericht. Dit dashboard zorgt samen met het regionaal GRIP dashboard voor inhoudelijke en financiële data en prognoses t.a.v het jeugdhulpgebruik binnen gemeente Moerdijk. De data komen uit de applicatie ZorgNed, waarin alle aanmeldingen, arrangementen en toekenningen jeugdhulp worden geregistreerd.
Door middel van het Power BI dashboard kan het budgetteam jeugd (beleid, uitvoering, financiën) inhoudelijke en financiële ontwikkelingen monitoren en bijstellen.
Een update van registratiesysteem ZorgNed in de zomer van 2024 heeft onverwacht een aantal wijzigingen veroorzaakt in de berekeningen en vertaling van data tussen ZorgNed en Power BI. In die periode waren zowel de functie van procesondersteuner Jeugd als de Power Bi specialist bij het datacluster vacant. Binnen deze functies wordt de werking van het dashboard geborgd. Cruciaal voor een goede data-analyse. Omdat het Power BI dashboard wel in werking bleef, alleen verkeerde data toonde, is de fout in het dataverkeer onopgemerkt gebleven tot februari 2025. Dit maakt dat er ten tijde van de tweede bestuursrapportage 2024 geen zuiver beeld was en er niet is bijgesteld op de begroting.

Oplossingen

Herstel systemen en processen
Toen de knelpunten in februari 2025 aan het licht kwamen, is meteen actie ondernomen door een externe Power Bi specialist en expert van het dashboard aan te trekken. Zij heeft inzichtelijk gekregen waar de fouten in het systeem en/of werkproces zaten, de huidige medewerkers uitleg gegeven en ook aanbevelingen gedaan voor herstel van de systemen en processen. Door deze knelpunten in de werking van het dashboard en de data-analyse kwam er pas begin april 2025 een goed beeld van de cijfers over 2024.

De aanbevelingen voor herstel van het dashboard worden in het eerste halfjaar van 2025 uitgevoerd. Verwachting is dat er in de tweede bestuursrapportage van 2025 aan de raad gerapporteerd kan worden over de impact van deze opschoning. Parallel hieraan loopt het rekenkameronderzoek naar de uitgaven jeugdhulp dat naar verwachting voor de zomer met tussentijdse bevindingen komt.

Lokaal; Actieplan Jeugd
Om grip te houden op de uitgaven zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg, wordt er in 2024 en 2025 vanuit het actieplan Jeugd ingezet op een aantal ontwikkelingen die zich richten op bedrijfsvoering processen, analyse van zorgpaden en versteviging van het aanbod in preventie en vrij toegankelijke ondersteuning. De raad is hier in november 2024 over geïnformeerd.

In het eerste kwartaal van 2025 is de formatie om dit te realiseren op orde. In december 2024 is de nieuwe procesondersteuner gestart, net als de Power Bi specialist. In maart en april 2025 zijn de beleidsadviseurs Onderwijs en de adviseur Lokaal jeugdbeleid gestart. Daarnaast lopen er diverse inhoudelijke verbeteracties met als doel om het zorggebruik van specialistische zorg terug te dringen, zoals een intensievere samenwerking met scholen en huisartsen, een verdiepende analyse op de huidige werking van het CJG en meer focus op vrij toegankelijk aanbod (preventie).

Regionaal; hervormingsagenda
De regionale begrotingsoverzichten binnen de D9 van West-Brabant west laten in 2024 tekorten zien tussen de € 4,1 en € 1,1 miljoen. Gemeente Moerdijk zit met € 2,1 miljoen in het midden van deze resultaten. Dit is in lijn met het landelijk beeld. De trends en ontwikkelingen binnen de jeugdzorgregio wijzen op financiële uitdagingen en de noodzaak tot efficiëntere samenwerking. Daarnaast worden er initiatieven ontplooid om de jeugdzorg structureel te hervormen en beter aan te sluiten bij regionale behoeften.

Uitwerking van de hervormingsagenda regio West-Brabant West
De uitwerking van de hervormingsagenda door de regio West-Brabant West is gericht op het versterken van samenwerking, het verbeteren van efficiëntie en het realiseren van duurzame oplossingen binnen de jeugdzorg. Dit gaat gepaard met strategische keuzes en investeringen die impact hebben op zowel de korte als lange termijn. Voorbeelden zijn; de formaliseren van de samenwerking, strengere criteria voor toegang tot jeugdhulp, investering in datagedreven werken en meer aandacht voor programma's die preventief werken binnen jeugdhulp.

Landelijke hervormingsagenda en financiële consequenties
Naast de regionale werkagenda speelt de landelijke Hervormingsagenda Jeugd een cruciale rol in het vormgeven van jeugdzorg. Het rapport Groeipijn, uitgebracht door de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd, wijst op het belang van fundamentele herzieningen in het jeugdzorgstelsel. Het rapport benadrukt dat de huidige hervormingsplannen niet voldoende zijn om de gewenste structurele verbeteringen te realiseren, en dat de financiële druk op gemeenten aanzienlijk blijft. We zien ook bij onze regio gemeenten een structureel tekort op het jeugdhulpbudget en dit is tevens het landelijk beeld.

Door een focus op stevige regionale samenwerking, bundeling van inkoop en data gedreven sturing kan versnippering worden tegengegaan en financiële efficiëntie worden bereikt. Het verbeteren van de instroom en doorstroom van jeugdhulp, in combinatie met preventieve maatregelen en het versterken van de eerste lijn, biedt niet alleen kansen voor kostenbeheersing, maar helpt dure gespecialiseerde zorg te verminderen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

S. Elseman
Gemeentesecretaris

A.J. Moerkerke
Burgemeester